

**Tammiste küla Pärnu jõe poolne
mets
kõrgendatud avaliku huviga ala
riigimetsa majandamise kava aastateks
2022-2031**

Koostaja: Aliis Kevvai

21.november 2021

Sisukord

<u>I Ülevaade Tammiste küla Pärnu jõe poolse metsa metsa majandamise kavaga hõlmatud riigimetsadest</u>	<u>4</u>
<u>II Üldised põhimõtted riigimetsade majandamisel</u>	<u>8</u>
<u>III Metsade majandamise kava Tammiste küla Pärnu jõe poolse metsa riigimetsades aastatel 2022–2031</u>	<u>9</u>
<u>IV Mõisted</u>	<u>17</u>

Hea lugeja!

Mets on Eesti rikkus. Meile kõigile on oluline, et meie metsad oleksid elujõulised, erinevas vanuses, mitmekesised ja terved. Selline seisund saavutatakse metsa kasvatades, kasutades, uuendades ja kaitstes. Nõnda tagame, et igal järgmisel põlvkonnal on samaväärselt meiega noort metsa, keskealist metsa ja raieküpsset metsa ning võimalus kasutada nende metsadega kaasnevaid hüvesid. Erinevas vanuses mets on vajalik ka ökoloogilise mitmekesisuse tagamiseks, sest eri liigid vajavad erinevaid tingimusi ja elupaiku.

Enamus Eesti metsadest on poollooduslikud ehk inimene on need kunagi istutanud ning loodus teisi puuliike omalt poolt lisanud. Elujõulise metsa saamiseks järgnevad istutamisele metsakasvatustööd. Kui mets saab raieküpseks, siis puit raiutakse ja asemele kasvatatakse uus mets.

Metsa kasvatamise võtted on erinevad ja need olenevad kohapealsetest looduslikest tingimustest. Eesti tingimustes on kõige tulemuslikum uuendada metsa lageraiega, millega luuakse taimede kasvuks soodsad valgustingimused. Looduslikult on lageraiele sarnaseid tingimusi varem loonud põlengud ja tormid, mida täna aga esineb harvem ja väiksemal pindalal kui sada aastat tagasi.

Püsimetsamajandust pärsib Eestis enamasti metsade liigiline koosseis ja metsamuldade viljakus. Uue metsa kasvatamine vana metsa varjus on võimalik vaid väheviljakates männikutes, mida on Eestis vaid 6% metsamaast.

Metsa raiudes saame taastuvat ja keskkonnasõbralikku materjali, mida kasutame energia saamiseks, ehituses, mööblitööstuses, paberi tootmiseks ja paljuks muuks. Lisaks luuakse riigimetsas looduses liikumise võimalusi, kaitstakse loodusväärtusi ja kultuuriobjekte ning toetatakse teadusuuringuid.

Selleks, et säilitada Tammiste küla Pärnu jõe poolsete metsade püsimine ja mitmekülgne kasutus ka tulevikus, oleme kokku pannud Tammiste küla Pärnu jõe poolse metse ümbruses kasvava riigimetsa majandamise kava aastateks 2022–2031.

I Ülevaade Tammiste küla Pärnu jõe poolse metsa metsa majandamise kavaga hõlmatud riigimetsadest

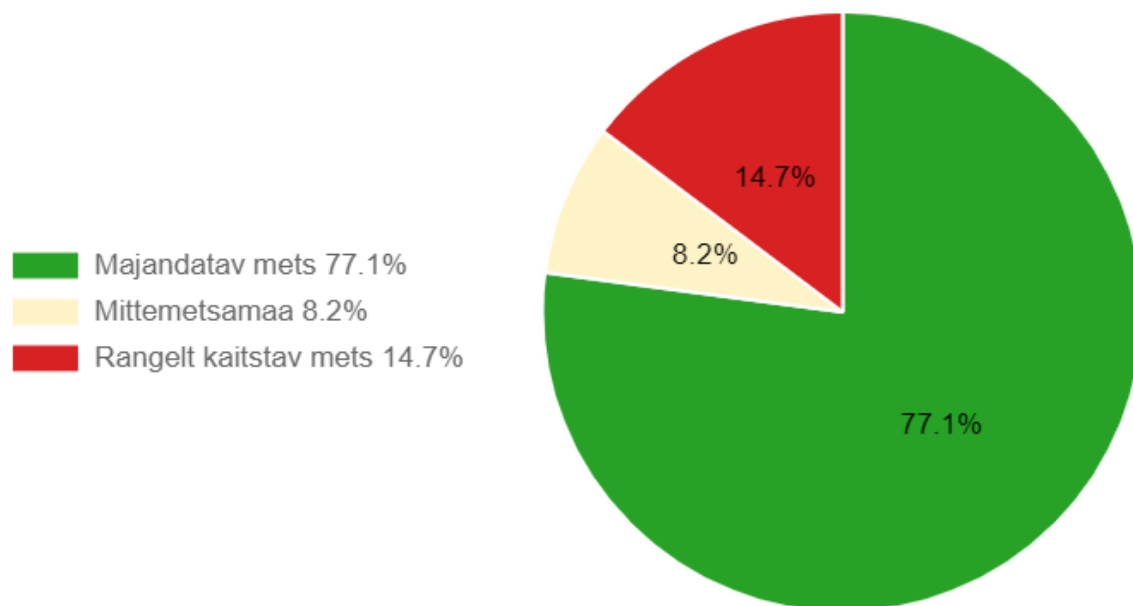
Tammiste küla Pärnu jõe poolse metsas on RMK hallatavat metsamaad 125.8 ha (Tabel 1). Sellest 14,7% asub looduskaitse rangeimas vööndis, kus mitte mingit metsa majandamist ei toimu. 8.2% asub mittemetsamaal. Sinna me metsamajandustöid ei planeeri.

77,1% on majandatavad metsad, kus metsa kasvatamine ja uuendamine toimub arvestades seadustest ja säästva metsamajandamise sertifikaatidest tulenevate piirangutega.

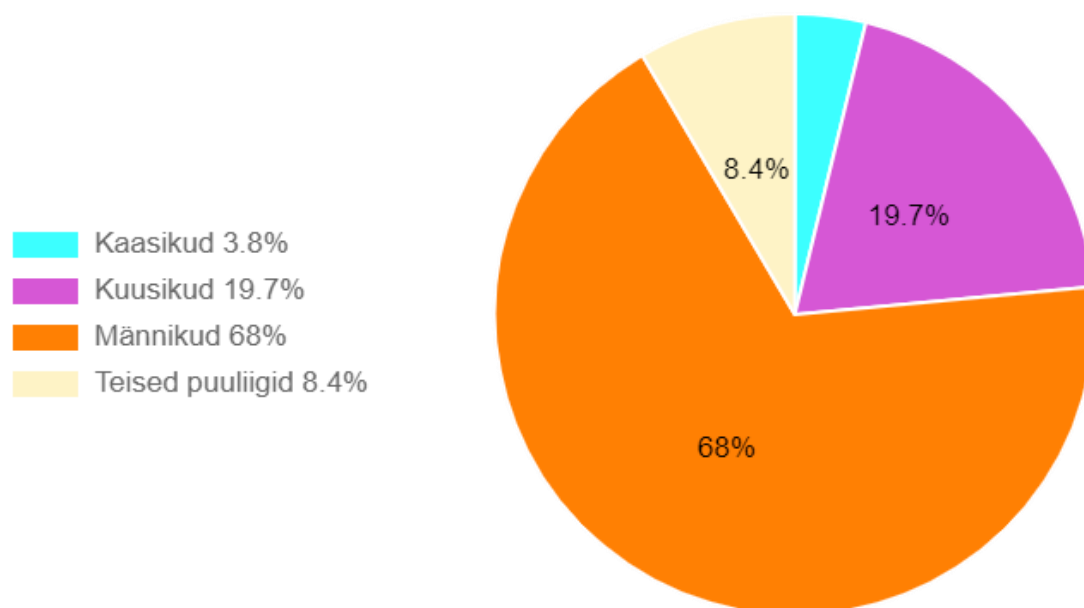
Tabel 1. Riigimetsamaa jagunemine hektarites (ha) majandamiskategooriate järgi.

Rangelt kaitstav mets	18.5
RMK otsusega mitte majandatav mets	-
Mittemetsamaa	10.3
Kokku	28.8
Majandatav mets	97
Kõik kokku	125.8

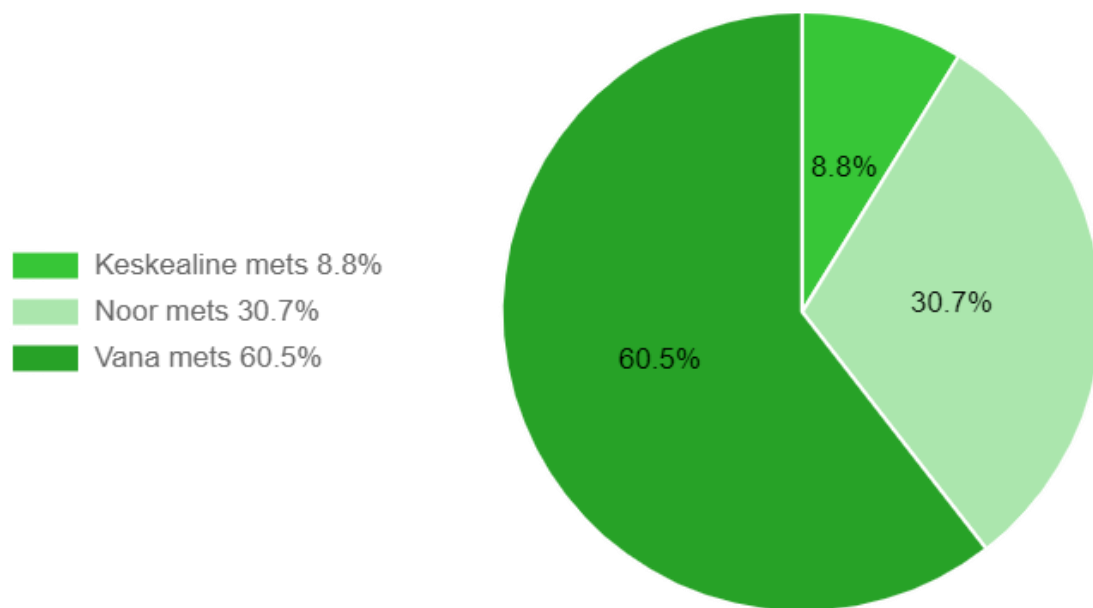
Kavaga hõlmatud metsade pindala on kokku 125.8 ha. Nendest metsadest enamuse moodustavad männikud, järgnevad kuusikud. Kaasikuid ja teisi lehtpuu puuliike on esindatud vähesel määral (Joonis 2).

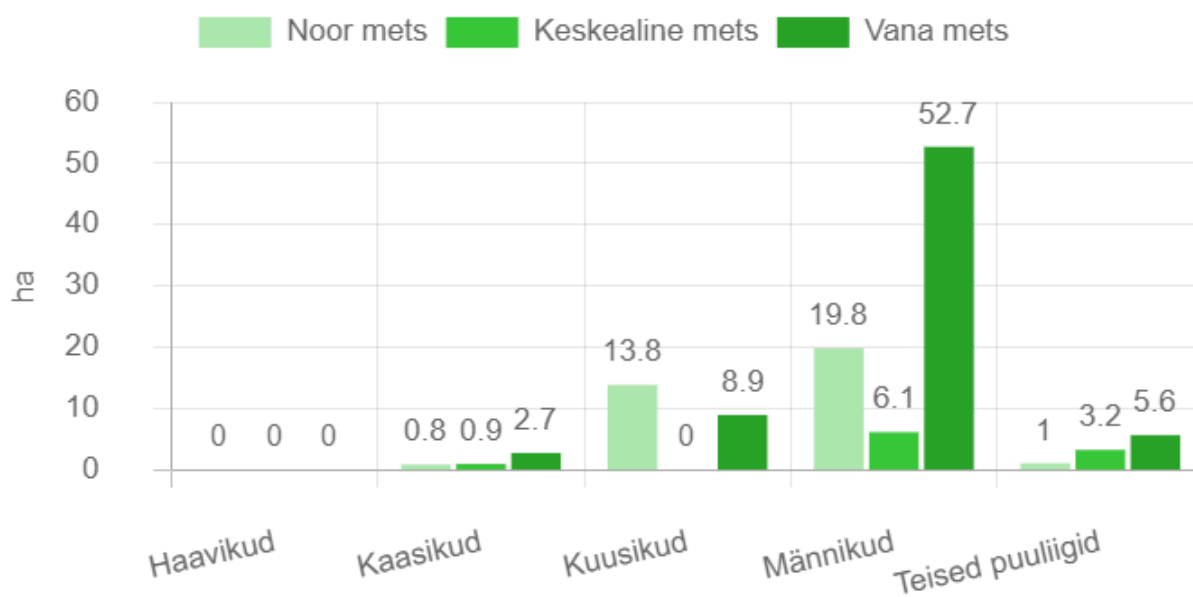
Joonis 1. Ala metsade jagunemine majandamise kategooriatesse (ha).

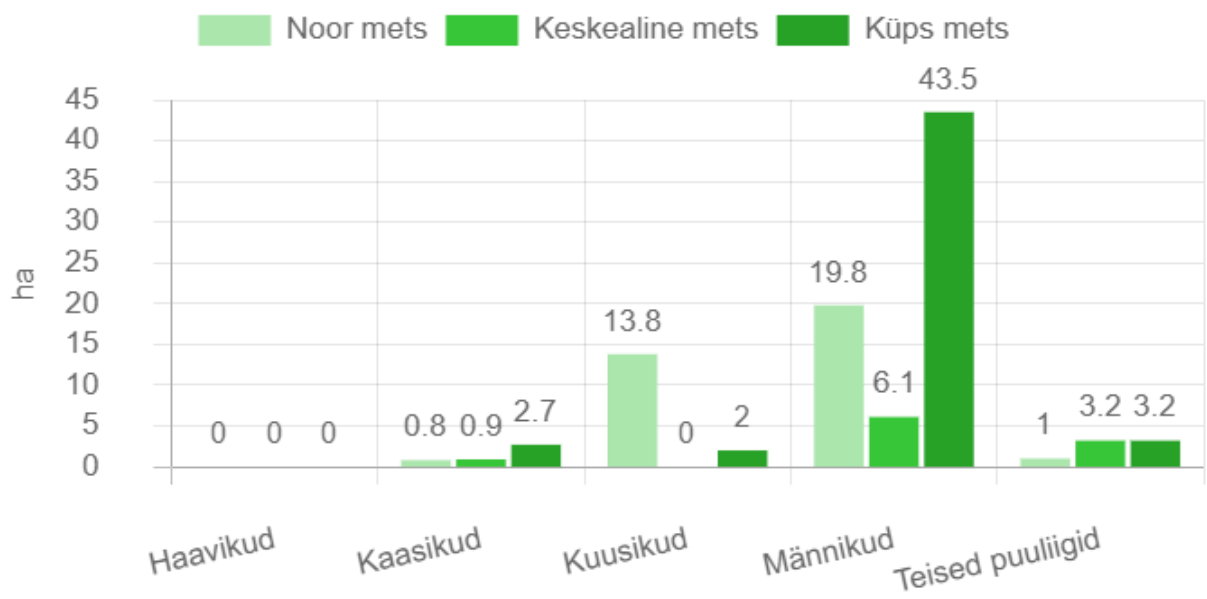
Joonis 2. Ala kõigi metsade jagunemine puuliikide kaupa (%).

Joonis 3. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus protsentides.

Joonis 4. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus hektarites puuliikide kaupa

Joonis 5. Ala majandatavate metsade vanuseline jaotus hektarites puuliikide kaupa.

II Üldised põhimõtted riigimetsade majandamisel

Metsi majandatakse viisil, et oleks tagatud metsade uuenemine ja mitmekülgne kasutus ka tulevikus. Tuleviku metsahoiu mõttes planeerime metsade uuendamist sihiga tagada puistute ühtlasem jagunemine vanusegruppidesse.

Metsade majandamist tutvustatakse kogukonnale täiendavalt infokoosolekutel, mis toimuvad hiljemalt raiaete eelneval poolaastal.

- Uus mets pannakse lankidel kasvama hiljemalt kahe aasta jooksul pärast raiaet.
- Kõige enne raiaetakse metsad, mis on vanemad või mille tervislik seisund on halb.
- Raiaed planeeritakse selliselt, et raiaetaks võimalikult harva.
- Raiaelangid püütakse sobitada maastikku. Raiaete puhul püütakse mitte tükeldada väljakujunenud metsamassiive ning välditakse suurte avatud vaadete tekkimist.
- Lageraie lankidega ei ületata väljakujunenud metsaradasid ja teid.
- Lageraie puhul jälgitakse selle kõrvale jääva ala olukorda. Uuel langil ei alustata lageraiega enne, kui kõrvaloleval lank on uuenenud.
- Teede ja radade ääres jäetakse lageraie langile tavapärasest rohkem säilikpuid (20–70 tk/ha) või säilikpuude suuremaid gruppe.
- Noortes ja keskealistes metsades tehakse hooldusraiaet vastavalt metsade vajadustele.
- Eriolukordade – tormi- ja muude oluliste metsakahjustuste – tõttu tekkivatest töödest teavitab RMK kogukonda eraldi ning need võivad tuua kavandatud töödesse muudatusi.

III Metsade majandamise kava Tammiste küla Pärnu jõe poolse metsa riigimetsades aastatel 2022–2031

Selleks, et võrdsustada puistute vanuselist jaotust ja tagada Tammiste küla Pärnu jõe poolse metsa piirkonna püsimine, tuleb siinseid metsi järk-järgult uuendada. RMK uuendab metsi põhimõttel, et alal saaks kasvama raiutud metsaga vähemalt samaväärne mets ja kohtades, kus see on võimalik, kasutatakse selleks turberaiet.

Aastateks 2022-2031 oleme planeerinud teostada lageraiet 4,5 ha ja aegjärgset raiet 11,9 ha (tabel 1, 3). Raieliigid on valitud vastavalt puuliikidele ja kasvukohtadele, nii et peale raiet hakkaks kasvama elujõuline metsauuendus. Aegjärgsel raiel (välja raiutakse hajali paiknevaid puid) viiakse puistu täius ca 40- 30%, mis tagab noortele puudele kasvama hakkamiseks kõige paremad tingimused.

Männikud ja kuusikud uuendatakse istutamise teel (tabel 3).

Lageraietel säilitatakse rohkemaarvuliselt säilikipuid (peamiselt mände) ja puudegruppe koos alusemetsaga. Kõigi raiete käigus säilitatakse jämedamaid puid.

Tööde teostamisel välditakse võimalusel olemasolevate teede kahjustamist. Kui teed peaksid saama kahjustatud, taastame esimesel võimalusel.

Uuemetsa elurajooni ja Pärnu jõe vaheline lepik säilitatakse müratõkkena (Pärnu jõe vastaskaldalt ja sesoonselt ka Pärnu jõelt tuleva müra eest).

Raieid ei teostata linnurahu perioodil 15.04-15.06

Tabel 2. Raiete pindala hektarites (ha) .

Aasta	Lageraie	Aegjärgne raie
2023	4.50	5.10
2028	0	6.10
2029	0	0.70
Kokku	4.50	11.90

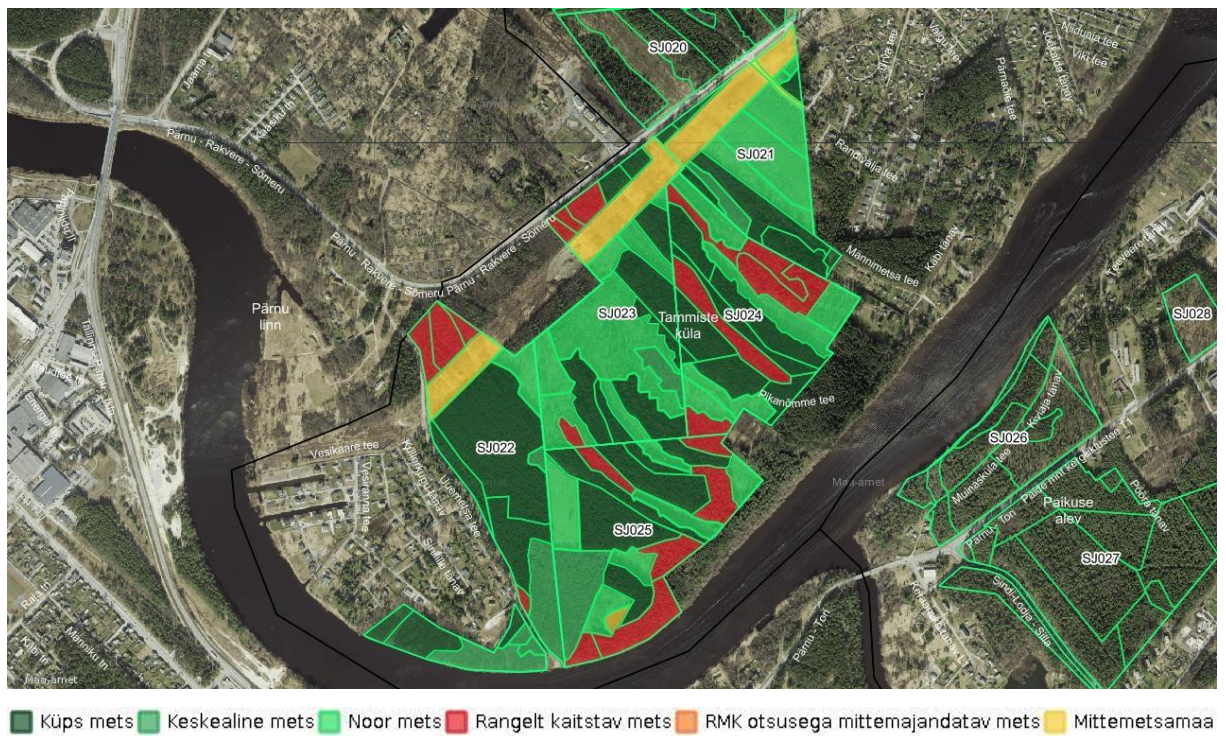
Tabel 3. Raiete nimekiri koos uuendatava puuliigiga.

kvartal	eraldis	puistu	raieliik	raieaasta	uuendatav puuliik	pindala, ha
SJ023	10	Kuusikud	Lageraie	2023	Mänd	1,8
SJ023	12	Männikud	Lageraie	2023	Mänd	2
SJ023	15	Männikud	Aegjärkneraie	2023	Mänd	2,3
SJ023	18	Männikud	Lageraie	2023	Mänd	0,7
SJ023	22	Männikud	Aegjärkneraie	2029	Mänd	0,6
SJ024	1	Männikud	Aegjärkneraie	2029	Mänd	0,1
SJ024	4	Männikud	Aegjärkneraie	2028	Mänd	1,4
SJ024	6	Männikud	Aegjärkneraie	2028	Mänd	1,4
SJ024	7	Männikud	Aegjärkneraie	2028	Mänd	2,4
SJ024	10	Männikud	Aegjärkneraie	2023	Mänd	1,9
SJ024	15	Männikud	Aegjärkneraie	2028	Mänd	0,9
SJ025	5	Männikud	Aegjärkneraie	2023	Mänd	0,9

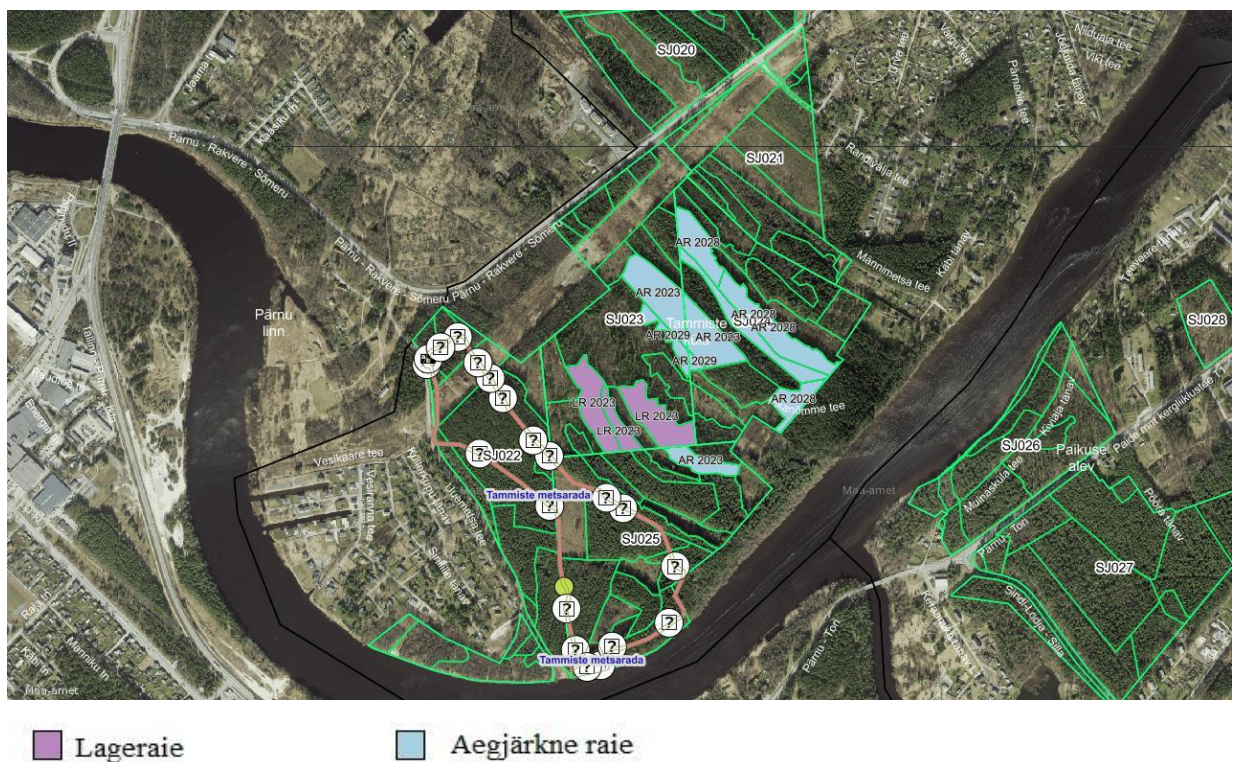
Tammiste küla Pärnu jõe poolses metsas teostakse lisaks metsa uuendamisele ka noore metsa hooldust:

- kultuurihooldust - istutatud puude hooldamist kuni 5 aastases metsas, mis tähendab, et noorte puude ümbrus puhastatakse konkureerivatest rohttaimedest ja puudest
- noorendiku hooldust - tehakse üldjuhul 5 -20 aastest metsas, millega kujundatakse metsa puuliigilist koosseisu ja parandatakse kasvukoha - ja valgustingimusi

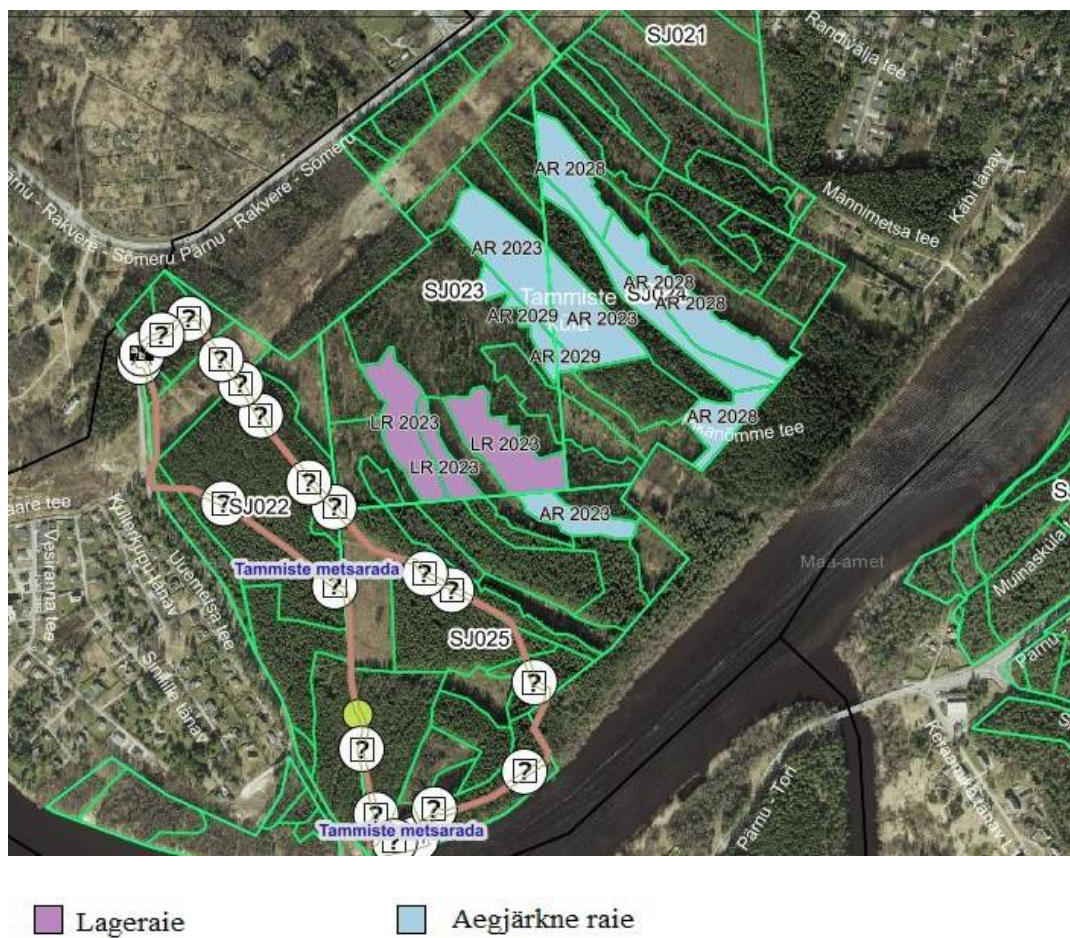
Noore metsa hooldust on keeruline pikas perspektiivis (10 a) etteplaneerida, hooldusvajadus sõltub palju konkreetsetest oludest - kasvukoht, valgustingimused, puuliigid jne. Jooksva kalendriaasta planeeritud noore metsa hooldusega on võimalik tutvuda Metsatööde kaardirakenduses <https://rmk.ee/metsatoode-kaart>

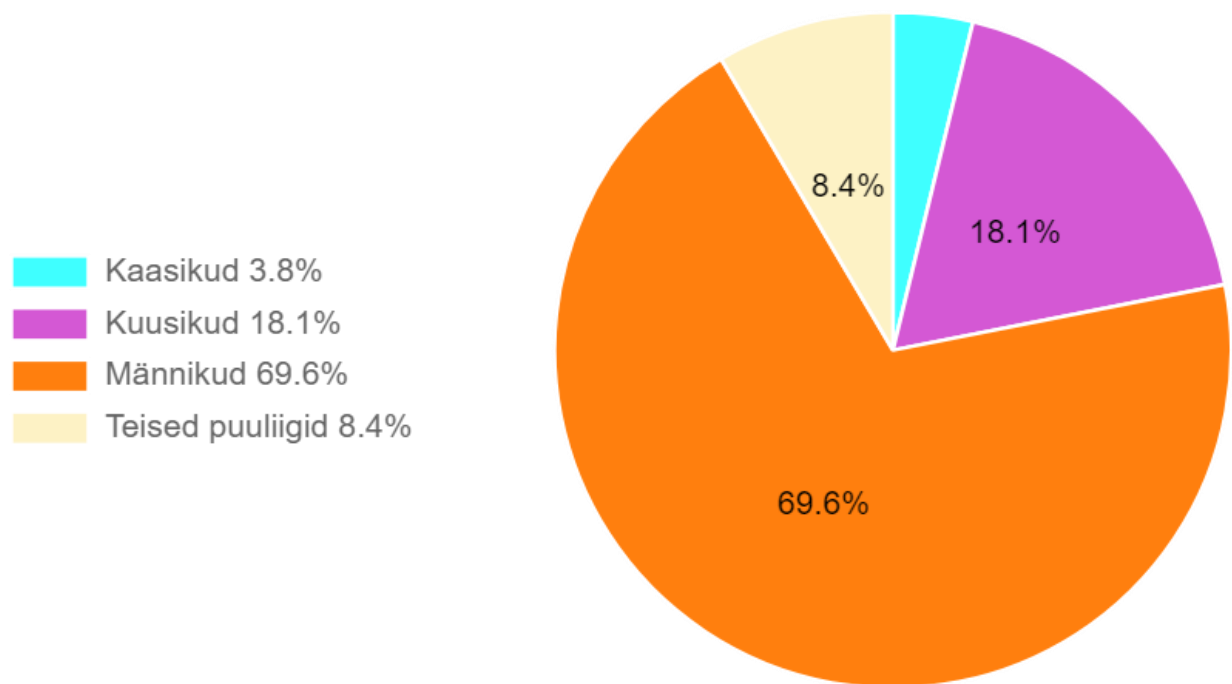
Kaart 1. Ala metsade jagunemine vanuste ja majandamise kategooriate kaupa.

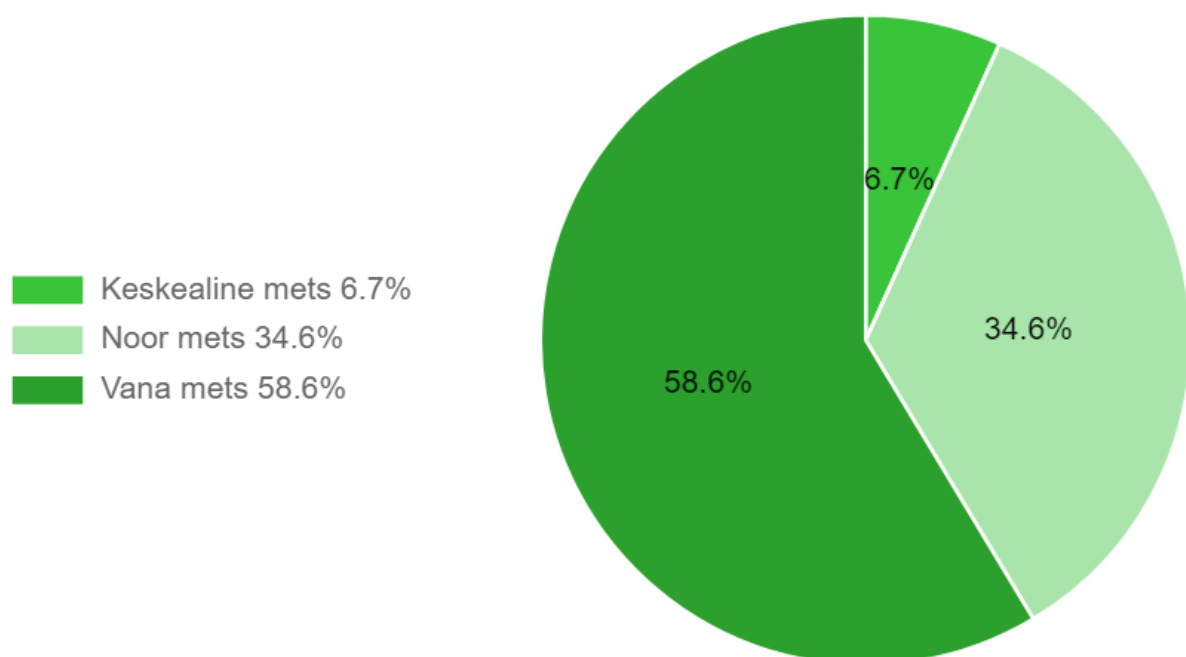
Kaart 2. Alal planeeritud raided kava kehtivuse perioodil.

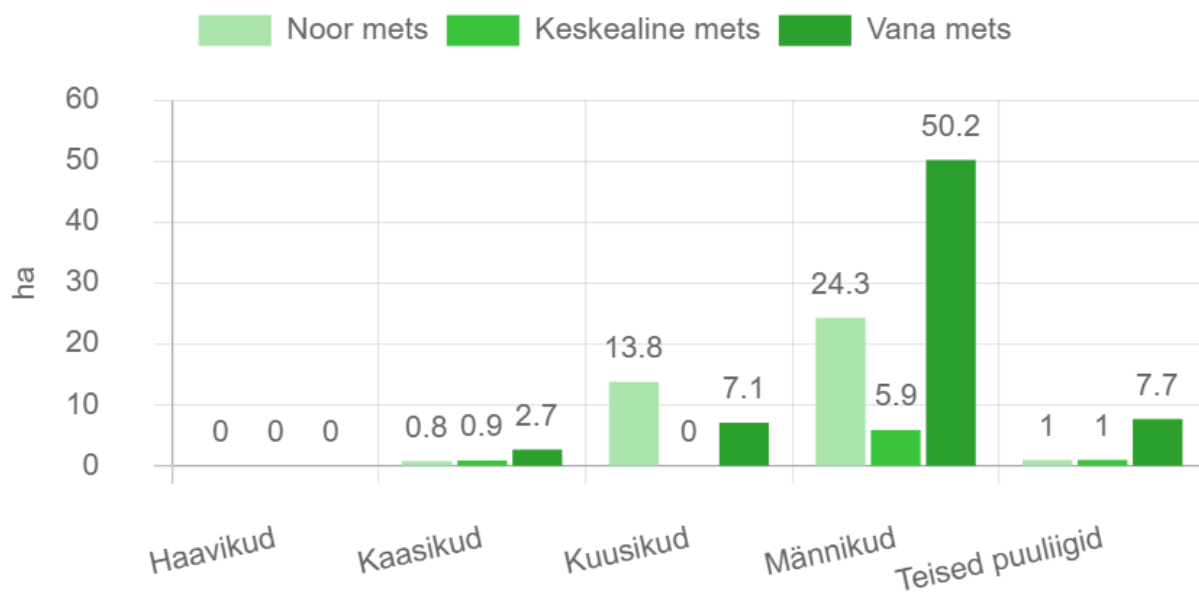
Kaart 3. Alal planeeritud raied kava kehtivuse perioodil, kaardipilt lähemalt.

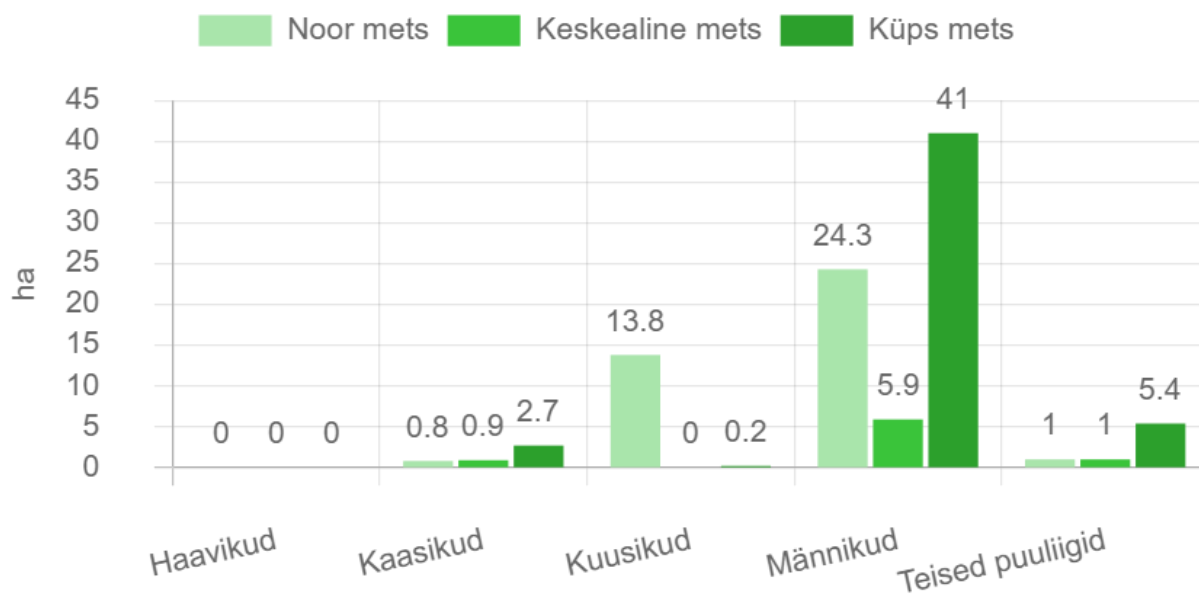
Joonis 6. Ala kõigi metsade jagunemine puuliikide kaupa (%) aastal 2031.

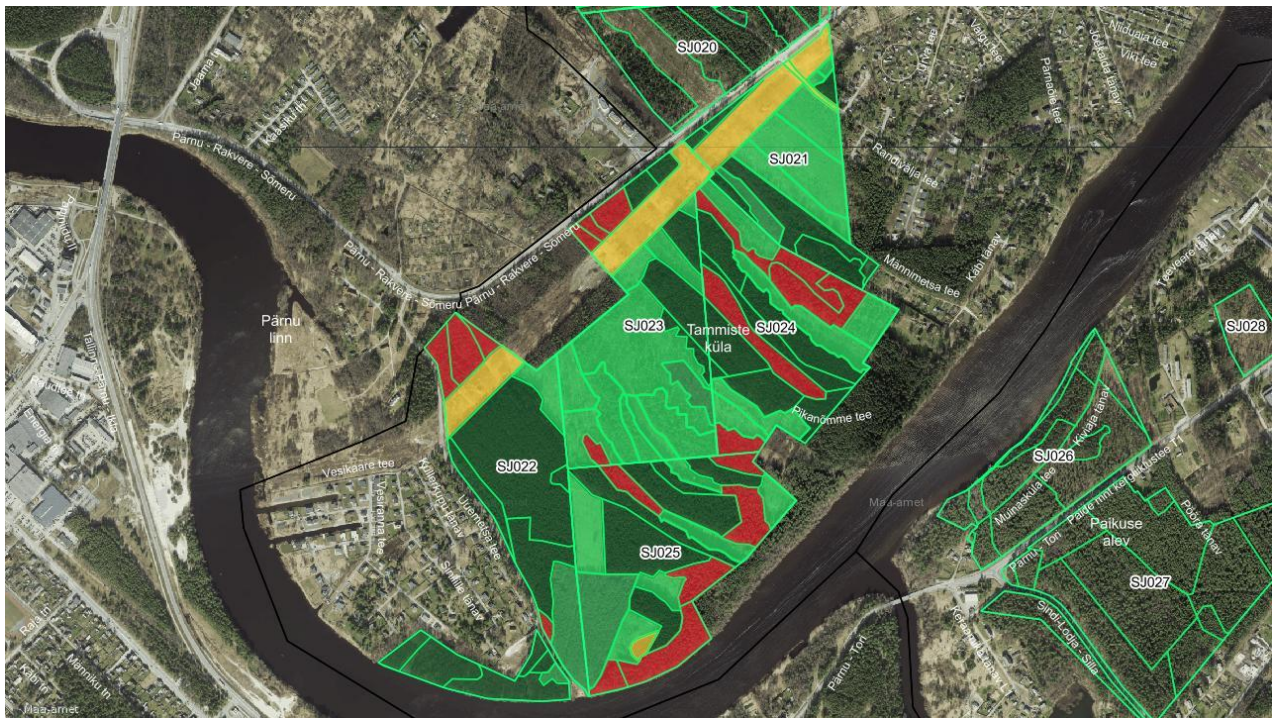
Joonis 7. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus aastal 2031 (%).

Joonis 8. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus aastal 2031 (%).

Joonis 9. Ala majandatavate metsade vanuseline jaotus hektarites puuliikide kaupa aastal 2031.

Kaart 4. Ala metsade jagunemine vanuste ja majandamise kategooriate kaupa aastal 2031.

IV Mõisted

Uuendusraiet tehakse puidu saamiseks ja uue metsa kasvatamiseks. RMK soovib säilitada meie metsade liigirikkust ja kasvatada erineva puuliigi puistuid seal, kus nad kasvavad kõige paremini.

Uuendusraie liigid on lageraie, turberaie ja valikraie.

- **Lageraie** korral raiutakse langilt ühe aasta jooksul kõik puud, välja arvatud säilikpuud, mis toetavad elurikkust ja ka looduslikku uuenemist kohapealse seemnega.
- **Turberaie** korral raiutakse mets hajali paiknevate üksikpuude või häiludena pikema aja jooksul.
- **Valikraiet** tehakse erandjuhtudel, kui seda toetavad looduslikud tingimused ja metsa on võimalik kasvatada ja kasutada püsimeetsana. Mets raiutakse üksikute puude ja väikeste häiludena.

Hooldusraiet kasutatakse elujõulise metsa kasvatamiseks.

Hooldusraie liigid on valgustusraie, harvendusraie ja sanitaarraie.

- Nooremates metsades tehakse **valgustusraiet**, mille käigus raiutakse kõik tulevaste suurde metsa mitesobivad puud ja tehakse kasvuruumi eelistatud peapuuliigile.
- Vanemates metsades tehakse **harvendusraiet**, mille käigus tõstetakse metsa väärtust tiheduse reguleerimise teel. Harvendusraiega raiutakse enamusepuuliigi kasvu segavad puud.
- Metsa halvenenud tervisliku seisundi parandamiseks tehakse **sanitaarraiet**.